

Ontdek Stenen

Glimmend, rond, hoekig of met gaatjes. Stenen zijn heel verschillend en leuk om te verzamelen! Print dit blad en ga op ontdektocht.

Doe en ontdek!

Test stenen op de stoep.
Met welke kun je krassen maken?

Als de steen harder is dan de stoeptegels krijg je krassen. Zachte stenen maken geen krassen, maar geven af. Probeer maar met stoepkrijt, ook een steen!

Vul een emmer of bak met water. Zinken alle stenen?

Sommige stenen kunnen drijven. Lavasteen of puimsteen bijvoorbeeld. Kun je ook een steen in jouw buurt vinden die drijft?

Doe een doek om een steen, zet een bril op (veiligheidsbril, duikbril of iets anders om je ogen te beschermen) en sla met een hamer. Wat valt je op? Zinken alle stenen?

Van sommige stenen breken plakjes af, andere brokkelen en heel soms vind je iets glimmends (kristal) aan de binnenkant.

Bedenk wat de steen heeft meegemaakt.

Kiezelstenen zijn uit de bergen in een rivier naar Nederland gerold. Ze zijn daardoor mooi rond gesleten. Wist je dat zand bestaat uit hele kleine afgesleten steentjes?

Ariëke Gill,
stenen-expert

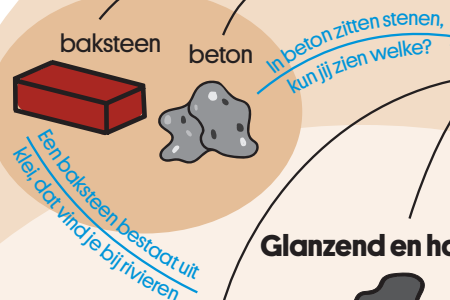
Welke is het?

Zoek stenen en ontdek hier welke je hebt gevonden.

Tip
Maak je eigen stenenverzameling in een eier- of schoenendoos.

Jouw steen

Door mensen gemaakt?

Natuurlijk?

Alsof het gesmolten is

meteoriet
(heel erg zeldzaam!)

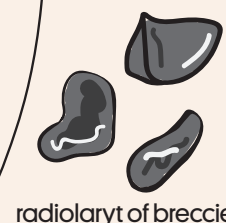
Glanzend en hard?

Wit?

Zwart en wit?

Zwart?

Rood?

Laagjes zand?

Veel in Zuid-Nederland. Meegekomen met rivieren uit de Alpen.

Veel kleuren?

Vlekjes?

Streepjes?

Veel in Noord-Nederland. Meegekomen met gletsjers uit Scandinavië (ijstijd).

Huis, tuin en keuken

Veel van wat je thuis gebruikt, is gemaakt van materialen die uit de aarde komen. Bedenk bij elk materiaal een voorwerp. Waar is het meeste van gemaakt in jouw huis?

Koper

IJzer

Koolstof

Klei

Kwarts

Tips

Let op! Pas lezen als je iets bedacht hebt!

Wist je dat potlood en diamant uit dezelfde stof bestaan? Beide bestaan uit koolstof.

Ga zelf verder op onderzoek! Wat vraag jij je nog over stenen af?

Test met een magneet of het eraan blijft kleven. Als dat zo is, zit er ijzer in.

Wist je dat glas van zand gemaakt is? En uit allerlei kleine stukjes kwarts? Bekijk zand goed dan zie je het!

Voor klei gebakken word kun je het in allerlei vormen kneden. Maar als je het laat vallen breekt het. Heb je een idee?

In elektrische leidsdraden zit vaak koper.

Groeiende kristallen

Kristallen kunnen groeien. Hoe? Ontdek het zelf!

Nodig: touwtje, zout, kleine pan, water, potlood of ander stokje, lepel en een glazen pot (bv oude appelmoespot).

- 1 Vul de pan met 250 ml (een groot glas) water. Roer hier 5 eetlepels zout door.
- 2 Is het zout opgelost? Doe er dan nog een eetlepel in tot alle vijf de eetlepels zout zijn opgelost.

- 3 Verwarm de pan met water en roer zodat alle zoutkristallen oplossen. Giet het in de glazen pot.

Wat zie je na een paar uur? En na een paar dagen?

Bekijk het water ook eens in een bakje met een loepje.

- 4 Maak het touwtje vast aan het potlood en hang dit in de pot.

Tip

Maak twee potten. Zet de een in de zon en de ander in de schaduw.

Ontdek verder!

Doe ook andere Ontdekbladen.

Meer weten?

Ontdek meer op www.natuurwijzer.naturalis.nl. Nog meer proefjes en raadsels oplossen? Kijk op www.verwonderpaspoort.nl/verwonderwereld.

Iets gevonden?

Heb je een steen, fossiel of iets anders gevonden, maar geen idee wat het is? Laat het weten via natuurvraag@naturalis.nl